

EUROPOS SAJUNGOS KNYGA APIE

Nelaimių jūroje prevencija ir žvejų sauga

REFOPE

Jūrinės žvejybos sektoriaus socialinių partnerių iniciatyva,
dalinai finansuota Europos Sąjungos / 2007 m. gegužės mėn.

• Šios knygos savininkas :

• Telefono nr :

Šioje knygoje pateikiami patarimai, kaip užtikrinti žvejų saugumą ir sveikatą jūroje. Tai nėra saugumo instrukcija, ir ji negali pakeisti saugos apmokymų, tačiau ja tikimasi atkreipti dėmesį į saugos taisyklių žinojimo būtinumą bei tokių apmokymų reikalingumą. Vadovavimasis šia knyga neatleidžia nuo vietinių ir Europos taisyklių paisymo.

Dėmesio! Saugos procedūros gali šiek tiek skirtis priklausomai nuo Jūsų laivo.

2007 m. gegužės mėn.

“

„Buvo 8 valanda vakaro. Iš kambūzo į vairinę aš nešiau vakarienę. Buvo didelis bangavimas. Laivas staigiai smego į tarpubangį, aš neišsilaikiau ant kopečių ir buvau išmestas už borto. Niekas nematė, kaip tai įvyko. Buvo tamsu. Kiek laiko prireiktų įgulai suprasti, jog aš iškritau? Ar jie rastų mane dar gyvą?“

”

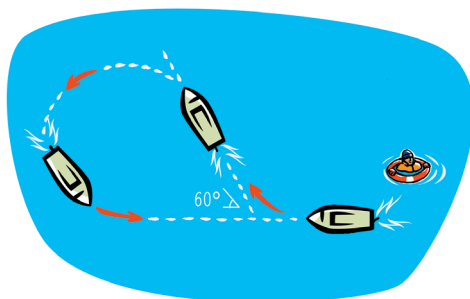
Thior, 2006 m. rugpjūčio mėn.

Žmogus už borto (MOB)

Situacijos, kuomet žmogus atsiduria už borto, yra gana dažnas reiškinys žvejybiniuose laivuose ir, daugeliu atvejų, baigiasi mirtimi. Tokiose situacijose būtina žinoti, kokių veiksmų imtis ir, siekiant ištraukti žmogų iš vandens, dirbti kaip komandai. Geriausiai tam paruošia gelbėjimo darbų pratybos ir mokymai, kaip elgtis tokiose situacijose.

PAKEISKITE LAIVO KURSA

į nukentėjusįjį. Išmeskite per bortą gelbėjimo plūdūrą ir pasižymėkite iškritimo vietos koordinatas.

Darant „Viliamsono posūkį“ vairas turi būti staigiai pasuktas ir laikomas toje padėtyje tol, kol naujas laivo kursas pasidaro 60° didesnis, lyginant su senuoju kursu. Tuomet vairas vėl turi būti staigiai pasukamas į priešingą pusę, kad laivas atsitotų į priešingą nei senasis kursą. Tokiu būdu, auka turėtų būti stebima laivo priekyje.

PASKIRKITE žmogų, kuris nuolat stebėtų iškritusįjį už borto ir sakytų laivavedžiui, kur plaukti.

ALERT MESSAGE

TRANSMIT A "PAN PAN"

ŽMOGAUS IŠTRAUKIMAS

turi būti vykdomas per priešvėjinį borta, žemiausiame laivo taške.

PASIRŪPINKITE atinkamomis gelbėjimo priemonėmis, tinklu, kopėčiomis, krepšiu, specialia gelbėjimo virve ar šiaip lynu.

PASIRŪPINKITE nukentėjusiuoju.

Šalčio šokas

Šalčio šoku vadinama nukentėjusiojo būseną, kuri jį ištinka iškart po pasinėrimo į šaltą vandenį.

SIMPTOMAI

Refleksinis gilus žiopčiojimas.
Tankus kvėpavimas.
Panika.
Padidėjęs pulsas ir kraujospūdis.

Stenkitės kontroliuoti savo kvėpavimą.

PAVOJAI

Vandens įkvėpimas.
Nuskendimas.
Insultas arba infarktas.

PREVENCIJA

Naudokite specialias priemones, skirtas žmogaus iškritimo už borto atvejui.
Dėvėkite tinkamą gelbėjimo liemenę.
Dėvėkite gerus neperšlampančius drabužius.
Dėvėkite hidrokostiumą (tinka ir šlapias, ir sausas).
Nesistenkite plaukti, kol nepaėjo šalčio šokas ir stenkitės kur nors įsikibti.
Lįskite iš vandens, kaip įmanoma greičiau.

APSAUGOKITE auką nuo tolimesnio kūno atšalimo.

STEBĖKITE kvėpavimo takus, kvėpavimą ir oro cirkuliaciją.

IZOLIUOKITE kūną, ypač galvą.

NURENKITE drabužius, jei yra sausi pakaitalai.

NEDUOKITE AUKAI ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ.

NETRINKITE aukos kūno.

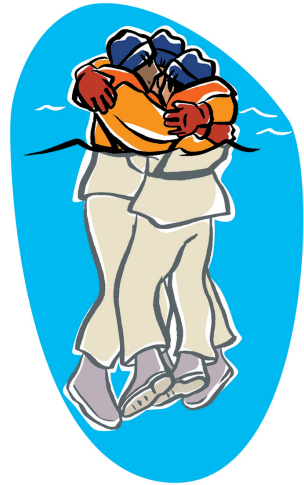
NUOLAT STEBĖKITE nukentėjusįjį.

Hipotermija

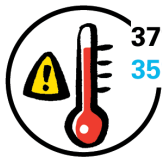
Hipotermijos sukelta mirtis ir grėsmė nuskęsti yra didžiausi pavojai, gresiantys žmonėms, kurie dėl tam tikrų priežasčių yra priversti palikti laivą ar atsitiktinai iškrenta už borto. Dėl žemos jūros vandens temperatūros žmonės gali greitai sušalti taip, kad nebesugeba savimi pasirūpinti. Jeigu nesilimama atitinkamų priemonių, hipotermijos grėsmė išlieka, net ir įlipus į gelbėjimo plaustą.

NESISTENKITE PLAUKI,
nebent esate netoli saugios
vietos.

Jei esate vienas, stenkitės **KUO RAMIAU PLŪDURIUOTI**, kelius pritraukę prie krūtinės, o rankas pakišę po gelbėjimosi liemene. Dėvėkite tinkamą **GELBĖJIMO LIEMENĘ**.

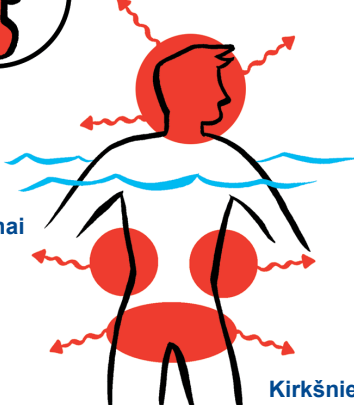
Jei vandenyje yra du ar daugiau žmonių, **STENKITĖS SUSIBURTI Į KRŪVĄ** taip, kad liestumėtės vieni su kitais šonais.

37°C [98.6°F]
35°C [95°F]

Galva ir kaklas

Krūtinės šonai

Kirkšnies
sritis

Kūne yra **TRYS SVARBIOS VIETOS** per kurias kūnas išspinduliuoja daugiausia šilumos:

Normali žmogaus kūno temperatūra yra **37°C**. Kai kūno temperatūra nukrinta žemiau **35°C**, prasideda hipotermija.

Išgyvenimas jūroje

Išgyvenimas yra sugebėjimas išlikti gyvam! Sprendimas palikti laivą turi būti priimtas tik didžiausios būtinybės atveju. Jei jums teks palikti laivą, jūsų gyvybei iškart grės keli pavojai, kurie gali baigtis mirtimi. Dažniausiai mirties priežastimi yra hipotermija ir nuskendimas.

LAIVO PALIKIMAS

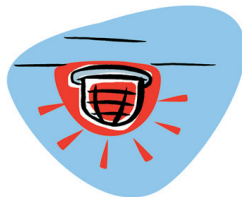
BENDRAS PAVOJAUS SIGNALAS

7 trumpi ir 1 ilgas laivo signalas arba žodinis pranešimas apie pavojų mažuose laivuose.

LAIVO VIDUJE

Nuolatinis pavojaus skambučio skambėjimas.

TVARKINGAI EIKITE į susirinkimo vietą. Laivą palikite tik liepus kapitonui arba atsakingam asmeniui.

Priklausomai nuo aplinkybių stenkitės **APSIRENGTI** kuo daugiau šiltų drabužių. Jei įmanoma, apsirengite hidrokostiumą. Pagal instrukciją apsivilkite **GELBĖJIMO LIEMENĘ**.

PALIKDAMI LAIVĄ, stenkitės kuo mažiau sušlapti.

Jei reikia šokti į vandenį, atsistokite ant denio krašto.

Prisitvirtinkite saugos diržų.

Patikrinkite vietą, į kurią rengiatės šokti.

Žiūrėkite tiesiai.

Kojas laikykite suglaudę.

PASIRUOŠIMAS LAIVO PALIKIMUI.

Jei yra laiko, **PASIIMKITE:**

- laivo EPIRB'ą
- laivo SART'ą
- rankinę VHF radijo stotį
- geriamo vandens
- šiltų drabužių
- maisto

Išgyvenimas jūroje

Mokėkite paleisti **GELBĖJIMO PLAUSTĄ**.
Įsitikinkite, kad jo saugiklio lynas
PRIRIŠTAS prie laivo.

ATLEISKITE diržus
IŠMESKITE plaustą,
PATRAUKITE už saugiklio lyno,
kad plauostas prisipūstų.

Prisitraukite plaustą **PRIE BORTO**,
kad įgula galėtų į jį sultipti nesušlapusi.

Kai visi sulips,
NUPIAUKITE saugiklio lyną.

Ištraukite **ŽMONES IŠ VANDENS.**
AKTYVUOKITE EPIRB'Ą

PASITRAUKITE TOLIAU
nuo laivo.

IŠMESKITE audros inkarą.

PRIPŪSKITE plausto dugną.

Paskirkite aplinkos **STEBĖTOJUS.**

- Ribokite geriamo vandens vartojimą; per pirmąsias 24 valandas stenkitės nieko negerti
- Nevalgykite sūraus maisto
- Stenkitės nenuvalinti savęs

NIEKADA negerkite jūros vandens

SAUGOKITE savo signalines ugnis tol, kol būsite tikri, kad jomis galite atkreipti dėmesį.

STENKITĖS NENUOLTI nuo laivo žūties vietas.

PRATYBOS IR ŽINOJIMAS KAIP IŠGYVENTI JŪROJE YRA GYVYBIŠKAI SVARBŪS DALYKAI, JEI NORITE IŠGYVENTI JŪROJE.

Asmeninės Saugos Priemonės

Asmeninės saugos priemonės (PPE) yra skirtos apsaugoti žmones nuo pavojų tada, kai visos kitos priemonės išgelbėti gyvybę jau būna panaudotos. Jos naudojamos kraštutiniu atveju. Į asmeninių saugos priemonių sąrašą turi įeiti neperšlampantys darbo drabužiai. Jos turi būti saugomos tinkamoje vietoje ir jų būklė turi atitikti visus privalomus standartus.

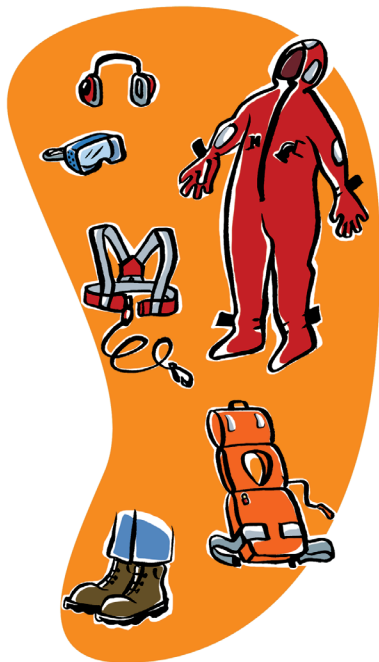
ĮPRASTINIS PRIEMONIŲ SĄRAŠAS :

- Gelbėjimosi liemenė
- Automatiškai prisipučianti liemenė
- Neperšlampantys drabužiai
- Pirštinės (įvairios)
- Guminiai jūriniai batai
- Šalmas
- Saugos diržas
- Ausinės
- Apsauginiai akiniai
- Visos priemonės turi būti tinkamos naudojimui ir turi būti pažymėtos EC ženklu.

MOKYMAS

Visi įgulos nariai turi būti apmokyti tinkamai naudoti asmenines saugos priemones, tokias, kaip įprastines gelbėjimosi liemenes, automatiškai prisipučiančias gelbėjimosi liemenes, ausines, saugos diržus ar deguonies kaukes.

EKSPLOATACIJA IR PRIEŽIŪRA

Įgula privalo rūpintis asmeninės saugos priemonėmis, palaikyti tvarką, o pastebėjus kokių pažeidimų ar defektų, nedelsiant apie tai pranešti kapitonui. Pažeistos ar sugedę priemonės turi būti pakeistos kaip įmanoma greičiau. Tokioms priemonėms, kaip automatiškai prisipučiančiai liemenei reikia nuolatinės priežiūros, turi būti atliekama kasmetinė apžiūra ir atsinaujinamas sertifikatas.

DARBO RŪBAI

Darbo rūbai taipogi įeina į asmeninių saugos priemonių sąrašą ir turi būti pritaikyti, atitinkamoms oro sąlygoms jūroje.

- Darbo rūbai turi būti tinkamo dydžio, be kabančių ar atsikišusių detalių, su kuo mažiau kišenių.
- Ant denio turėtų būti dėvimi vandeniui nelaidūs batai.
- Lyjant ar esant blogam matomumui, turėtų būti dėvimi ryškių spalvų drabužiai su atšvaitais.
- Dirbant šaldytuvuose žuviai, reikia dėvėti atitinkamus šilumai nelaidžius rūbus.
- Dirbant aukštai ar persisvėrus per bortą, turi būti dėvimi saugos diržai.
- Darinėjant žuvį, turi būti dėvimos sustiprintos pirštinės, kad apsaugoti rankas nuo įpjovimų.
- Pirštinės turėtų būti tinkamos darbui – laisvai judantys pirštai ir glaudžiai apgulti riešai.
- Ausų saugos priemonės (ausinės) turėtų būti dėvimos dirbant triukšmingose vietose – variklio ar kitų mechaninių įrengimų skyriuose.

Gelbėjimo priemonės

Prieš išvykstant į jūrą, įsitikinkite, ar visos reikalingos saugos ir gelbėjimo priemonės yra laive. Tai gali išgelbėti jūsų gyvybę. Kiekvienas įgulos narys turi žinoti, kur yra gelbėjimosi priemonės ir, kilus pavojui, privalo mokėti jomis naudotis.

MOKYMAS

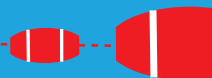
Visi įgulos nariai turi būti apmokyti, kaip elgtis tokiose situacijose, kaip išgyvenimas jūroje, žmogus už borto, gaisras, gelbėjimas malūnsparniu ar laivo palikimas. Taipogi visi privalo mokėti naudotis visomis gelbėjimo priemonėmis laive.

SKAITYMAS

Atidžiai perskaitykite visas tokių priemonių, kaip hidrostatiinių jutiklių (Hydrostatic Release Units (HRU)), gelbėjimo plausto paleidimo mechanizmo, signalinių ugnių, nelaimės vietą žyminčio plūduro – radijo siųstuvo (EPIRB), paieškos ir gelbėjimo tarnybų atsakiklio (SART) bei gelbėjimo lynų paleidimo mechanizmo instrukcijas. EPIRB'ai turi būti registruoti.

PRIEŽIŪRA IR EKSPLOATACIJA

Gelbėjimo ir saugos priemonės reikalauja priežiūros ir/ar remonto. Identifikaciniame lipduke patikrinkite galiojimo pabaigos datą ir kitus specifinius reikalavimus. Tikrinkite ir reguliariai pildykite laivo žurnalą.

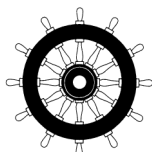
GELBĖJIMO LIEMENĖS

Gelbėjimo liemenė privalo išlaikyti žmogų vandens paviršiuje, veidu į viršų, o galva turi būti virš vandens. Žvejybiniai laivai privalo turėti sertifikuotas gelbėjimo liemenes, skirtas laivo palikimo atvejui. Jų turi užtekti visiems įgulos nariams. Liemenės turi atitikti SOLAS reikalavimus, turėti švilpuką, švieselę, buksyravimo diržą ir jos turi būti apkljuotos atspindinčia juosta. Liemenių apsivilkimo instrukcijos turi būti pakabintos visose patalpose, kur to gali prireikti – vairinėje ar kitose patalpose. Gelbėjimo liemenes laikykite vėsiose, gerai vėdinamose ir lengvai prieinamose patalpose. Sudrėkus liemenės vidui, ji tampa nebetinkama naudojimui. Nedelsiant pakeiskite nauja.

NENAUDOKITE GELBĖJIMO LIEMENĖS KAIP SĖDYNĖS PAMINKŠTINIMO, FENDERIO BORTAMS AR PAMINKŠTINIMO KELIAMS.

Aptarti gelbėjimo liemenių tipai bei žymėjimas surašyti pagal IMO SOLAS/EU jūrinių priemonių direktyvą.

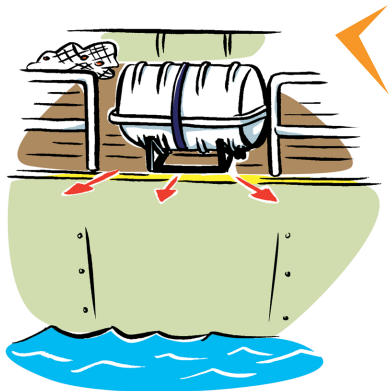

Naudokite tik palikdami laivą.
Šios liemenės nepritaikytos kasdieniam naudojimui, nes paprastai yra gana gremėzdiškos ir jas privaloma laikyti tinkamomis sąlygomis, kad būtų galima naudoti laivo palikimo atveju.

GELBĖJIMO LIEMENĖS APSIVILKIMAS

1. Pasitreniruokite, kaip užsivilkti gelbėjimosi liemenę, prieš įvykstant nelaimei. Remkitės apsivilkimo instrukcijos nurodymais.
2. Niekada nedėvėkite rūbų ant gelbėjimosi liemenės.
3. Paliekant laivą, vilkėkite gelbėjimosi liemenę.
4. Prieš išsokdami į vandenį, įsitikinkite, ar liemenė yra tinkamai užsegta ir abiem rankom laikykite liemenės kaklo dalį nuspaudę žemyn.
5. Stenkitės į vandenį išokti kojomis į priekį.

GELBĖJIMOSI PLAUSTAS

Gelbėjimosi plaustas/plaustai turi turėti bent tiek vietų, kiek žmonių yra laive.

Laikymas

- Laikykite tinkamoje vietoje, iš kurios jį būtų lengva paleisti, ir kur jis galėtų laisvai plūduriuoti, jei laivas nuskęs anksčiau, nei bus paleistas plaustas.
- Laikykite horizontalioje padėtyje, tam specialiai pritaikytame lopšyje, pritvirtintą specialiu gelbėjimosi plausto kabliu bei hidrostatinis saugikliu ar mechaniniu nefiksuojančiu kabliu.
- Saugokite plaustą nuo dažų, išmetimo dujų, kibirkšties, bangų ar purslų.
- Įsitinkinkite, kad laikančioji virvė būtų tvirtai pritvirtinta prie kilpos arba nefiksuojančio kablio, jei naudojamas hidrostatinis saugiklis.

Hidrostatinis saugikli

Naudokitės gamintojo instrukcijomis ir patikrinkite, ar jos nėra klaidingos.

RANKINIS PALEIDIMAS

Atsekite diržus, laikančius plaustą

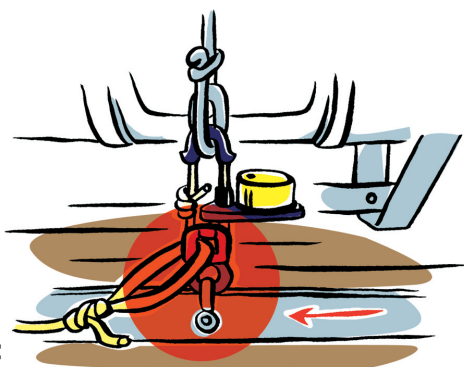
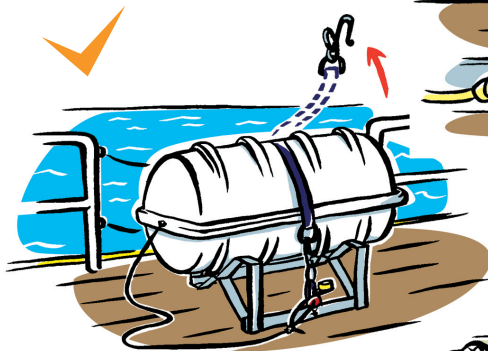
Atriškite laikančiąją virvę

Iškelkite plaustą iš lopšio

Nugabenkite prie borto

Laikančiąją virvę priiriškite prie kilpos

Įsitinkinkite, kad paleidimo zona yra laisva

THROW raft overboard.

Pull out painter to end and give it a sharp tug.

Bring raft alongside vessel to disembark.

DISPLAY LAUNCHING

INSTRUCTIONS near by and train all crewmembers how to launch correctly.

SIGNALINĖS UGNYS

Signalinės ugnys yra efektyvi priemonė atkreipti praskrendančių lėktuvų ar netoli esančių laivų dėmesį, jei papuolėte į bėdą ir jums reikalinga pagalba.

YRA 3 RŪŠIŲ SIGNALINĖS UGNYS

- Raudonos rankinės ugnys yra skirtos naudojimui nakties metu
- Oranžinės dūminės ugnys yra skirtos naudojimui dienos metu
- Signalinės raketos su parašiuotais gali pasiekti 300 metrų aukštį ir yra skirtos atkreipti tolimoje esančių laivų dėmesį.

SIGNALINIŲ UGNIŲ LAIKYMAS

- Signalinės ugnys yra pagamintos iš sprogių medžiagų, todėl būtina speciali sauga.
- Laikykite vandeniui nelaidžioje talpoje.
- Patikrinkite galiojimo pabaigos datą.
- Visi esantys laive turi žinoti, kur jos yra laikomos ir kaip jomis naudotis.
- Naudojimosi instrukcijos yra atspausdintos ant kiekvienos ugnies – prieš iššaudami, visada perskaitykite instrukciją!
- Nenaudokite signalinių ugnių, jei netoliese yra gelbėtojų ma-lūnsparnis – visada klausykite jo piloto nurodymų.

Gelbėjimo operacija su malūnsparniu

Ypatinga sauga yra būtina, jei dirbama su malūnsparniu. Visi esantys ant denio, jei įmanoma, privalo dėvėti gelbėjimosi liemenes ir ryškių spalvų drabužius su atšvaitais.

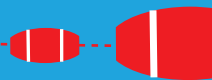
NAUDOKITE RANKINĘ DŪMINĘ UGNĮ,

kad malūnsparnio pilotas galėtų tiksliai nustatyti jūsų vietą ir vėjo kryptį, tačiau tai darykite, tik malūnsparnio pilotui paprašius. Niekada nenaudokite parašiutinės signalinės raketos.

ATIDŽIAI KLAUSYKITĖS malūnsparnio piloto instrukcijų per radiją – jis visada praneš apie savo ketinimus.

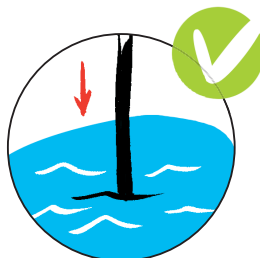
VYKDYKITE visus malūnsparnio piloto nurodymus.

ŽMONIŲ PAĖMIMAS paprastai vykdomas nuo laivo galo, tad užtikrinkite, kad laivugalis būtų laisvas.

IŠJUNKITE radarą, kai virš jūsų kabo malūnsparnis.

VISADA leiskite malūnsparnio gelbėjimo lynui pirma pasiekti vandenį, prieš jį sugriebdami. Jame gali būti susikaupęs gana didelis statinis krūvis.

NEPRITVIRTINKITE malūnsparnio gelbėjimo lyno prie laivo.

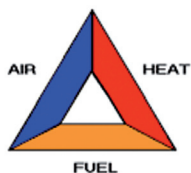
Jei gelbėjimo operacija su malūnsparniu vykdoma nakties metu, apšvieskit dieną. **NEŠVIESKITE** su gelbėjimo lempa į malūnsparnį, nes pilotai dėvi naktinio matymo žiūronus, o tai juos gali trumpam apakinti.

Gaisras

Nuo gaisro laive geriausiai apsaugo priešgaisrinių saugos taisyklių žinojimas bei apmokymai, kaip elgtis tokiu atveju. Gaisro metu žudo ir dūmai, ne tik liepsnos. Dėl aplinkoje esančio didelio sintetinių medžiagų kiekio, dūmai dažniausiai būna labai nuodingi.

Ugnies trikampis

Gaisrui prasidėti reikia trijų elementų: kuro, aukštos temperatūros ir oro.

Vieną iš jų panaikinus, ugnis bus užgesinta.

VEIKSMAI PASTEBĖJUS GAISRĄ

PASKELBKITE
pavojų

PATIKRINKITE, ar yra visi įgulos nariai.

Peržiūrėkite **EVAKUACIJOS** planą (jei toks laive yra).

SUSIRASKITE artimiausią gesintuvą.
Jei įmanoma, gaisrą
UŽGESINKITE.

"MAY DAY"

Jei gaisras rimtas, **PRANEŠKITE PER RADIJĄ.**

IZOLIUKITE GAISRĄ, uždarydami duris, liukus, ventiliacijos angas, liuminatorius ir dūmtraukius, bei laikykite juos uždarytus.

PRADĖKITE išorinį gaisravietės šaldymą.

Instrukcija, kaip elgtis, kilus GAISRUI VARIKLIŲ SKYRIUJE:

- ➊ Paskelbkite pavojų
- ➋ Patikrinkite, ar yra visi įgulos nariai
- ➌ Per radiją paskelbkite MAYDAY (– liet. SOS)
- ➍ Išjunkite kuro padavimą avariniu būdu
- ➎ Išjunkite variklių skyriaus ventiliatorius ir užkimškite duslintuvo angą
- ➏ Įjunkite avarinę vandens pompą ir išvyniokite gaisrines žarnas
- ➐ Įjunkite vietinę priešgaisrinę sistemą
- ➑ Pradėkite išorinį gaisravietės šaldymą
- ➒ Variklių skyrių, kiek įmanoma ilgiau, stenkitės laikyti visiškai izoliuotą

Anksti pastebėtas gaisras, skubiai ėmusis priemonių, gali būti suvaldytas ir užgesintas rankiniu gesintuvu:

- Juos galima nusinešti į gaisro židinį, staigiam užgesinimui.
- Jie yra labai efektyvūs, jei naudojami tinkamai.
- Niekada nenaudokite vandeninių ar putų gesintuvų elektros įrangos gesinimui.
- Jeigu ant gesintuvo nėra plombos, manykite, kad jis jau buvo panaudotas.
- Niekada nenaudokite gesintuvo, kuris jau buvo panaudotas, nors ir trumpai. Užpildykite jį iš naujo.
- Laikykitės gesintuvų eksploatacijos ir saugojimo taisyklių ir atlikite bent kasmetinę apžiūrą.

TIPAS	Spalva	A Kietieji kūnai	B Skysčiai	C Dujos	D Metalai	E Elektros įranga
Vanduo	Raudonas	✓	✗	✗	✗	✗
Putos	Kremine (raus va)	✓	✓	✗	✗	✗
CO ²	Juoda	✓	✓	✗	✗	✓
Sausi milteliai	Mėlyna	✓	✓	✓	✓	✓

GAISRO GESINIMO TRENIRUOTĖS

- Turėtų būti rengiamos bent kartą per dvi savaites.
- Užtikrinkite, kad visi įgulos nariai žinotų savo pareigas gaisro metu.
- Gerai gaisrą gesinti apmokyta įgula turi dėvėti tik paprastas deguonies kaukes.

GAISRO PREVENCIJA

Geriausiai išvengti gaisro žvejybiniame laive padeda švara, nuovokumas ir gera asmeninė higiena.

- Užtikrinkite, kad visas priešgaisrines duris bet kada būtų galima lengvai uždaryti.
- Niekada nerūkykite vietose, kur tai yra draudžiama.
- Niekada nenaudokite atviros liepsnos vietose, kur yra draudžiama rūkyti.
- Nerūkykite miegui skirtose patalpose.
- Gerai užgesinkite nuorūkas.
- Išjunkite elektros įrangą, jei ja tuo metu nesinaudojate.
- Niekada nedžiovinkite audeklų ar drabužių virš viryklės.

JEI ESATE PIRMAKART LAIVE, VISŲ PIRMA PRIVALOTE ŽINOTI:

- Įgulos susirinkimo vietą, kilus pavojui;
- Kur yra priešgaisrinės ir gelbėjimo priemonės;
- Kur yra avariniai išėjimai iš gyvenamųjų patalpų apatinių denių, kilus gaisrui;
- Savo pareigas pavojaus atveju.

MOKYMAI, TRENIRUOTĖS IR PRATYBOS PAGILINS JŪSŲ ŽINIAS, KAIP ELGTIS NELAIMĖS ATVEJU, IR UŽTIKRINS TINKAMĄ ELGESĮ GAISRO METU.

NEPAMIRŠKITE! KILUS GAISRUI JŪROJE, JŪS BŪSITE VIENUI VIENI.

Laivo stabilumas

Galimybė laivui išsilaikyti stačiam ant vandens yra apibūdinama laivo stabilumu. Labai svarbu visus papildomus svorius laikyti kuo žemesnėje laivo vietoje.

DAR BŪDAMI UOSTE JŪS PRIVALOTE:

- Užtikrinti, kad prieš išvykstant jūsų laivo pokrypis į kurią nors pusę būtų kiek įmanoma mažesnis.
- Peržiūrėti visus daiktus padėtus ar pritvirtintus ant denio bei nustatyti tuos, kurie yra nereikalingi ir gali būti nukelti ant kranto;
- Užtikrinti, kad viskas, ko negalima iškelti ant kranto, jei įmanoma, būtų patalpinta triume ar apatiniuose deniuose;
- Patikrinkite triumo vandens lygį ir, išplaukinėdami į jūrą, išsiurbkite jį lauk;
- Patikrinkite triumo pompas bei siurblių vietas, kad įsitikintumėte, jog jiems negresia užsikimšimas;
- Patikrinkite, kad vandens nubėgimo nuo denio angos (kliuzai) bei nubėgimo takai būtų neužsikimšę;
- Visose vietose, kur gali rinktis vanduo, įtaisykite vandens lygio signalizaciją;
- Venkite išplaukti, nebaigę patikrinimo.

LAIVO MODIFIKACIJOS

Nepasitarę su ekspertais apie įtaką laivo stabilumui, **NEKEISKITE**, laivo konstrukcijos, variklių ar žvejybinės įrangos.

BALASTO PRIDĖJIMAS AR NUĖMIMAS

Nepasitarę su ekspertais, **NIEKADA** nenuimkite ir nepridėkite balasto į laivą.

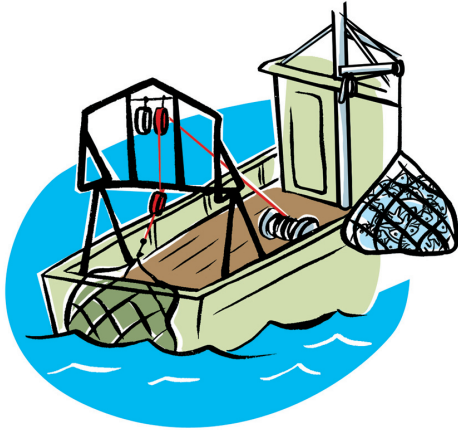
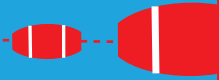
PAKROVIMAS

Ant denio turėtų būti laikoma kiek įmanoma mažiau krovinių. Jis visada turėtų būti gerai pritvirtintas.

Palaida žuvis ant denio sukelia tokias pat pasekmes, kaip ir vanduo. Laikykitės laimikį triume.

Užsilaikęs ant denio vanduo sukuria "laisvo paviršiaus" efektą ir gali žymiai pakeisti laivo svorio centrą. Žiūrėkite, kad vandens nubėgimo angos būtų laisvos.

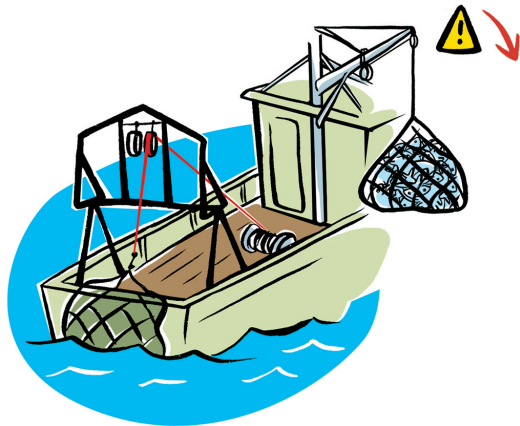
DARBAS LAIVE

Dirbant su tokia įranga, kaip tral-
las ar draga, buksyravimo blokai
turėtų būti įtaisyti kiek įmanoma
žemiau ir kuo arčiau išilginės
laivo ašies. Jei jūsų laive nėra
žemai įrengtos buksyravimo
vietos, turėtumėte apsvarstyti
tokios vietos suprojektavimą ir
įrengimą, having one fitted.

NEKILNOKITE GAUDYKLIŲ, TINKLŲ IR PANAŠIŲ DAIKTŲ pernelyg aukštai.

Iš vandens ištrauktas svoris pa-
stumia laivo svorio centrą lygiai
taip pat, kaip strėliniame krane.
Laivas pasvirs.

**VISI TOKIE VEIKSMAI TURI
BŪTI VYKDOMI YPATINGAI
ATSARGIAI!**

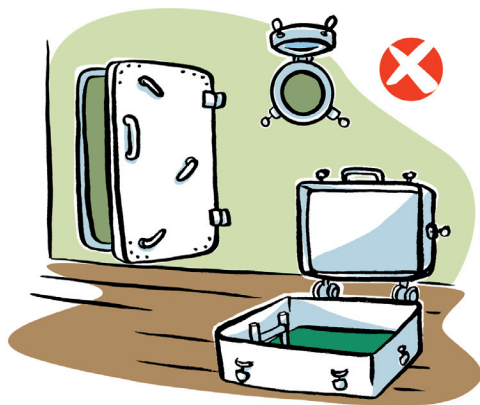
VIRŠVANDENINIS BORTAS

Viršvandeninis bortas yra būtinas stabilumui.

Viršvandeninis bortas – tai atstumas tarp vandens ir darbinio denio.

Perkrautas laivas turės mažą viršvandeninį bortą arba ir visai jo
nebeturės. Viena dažniausių laivo apsisvertimo priežasčių yra jo
perkrovimas.

Laivo stabilumas

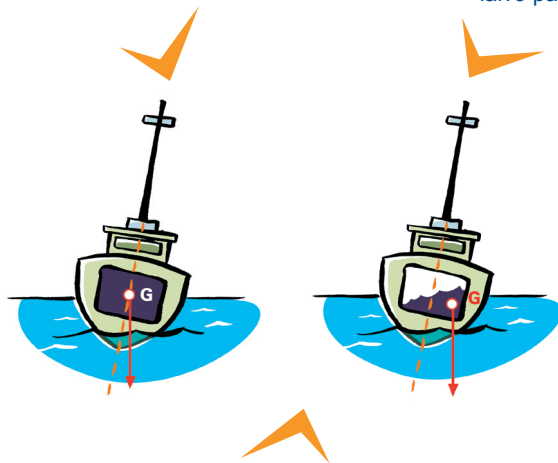
Jei yra užliejimo pavojus, **UŽDARYKITE LIUKUS**, trapus, net vairinėje laikykite uždarytas duris ir langus.

Niekada nepalikite atviro **VARIKLIŲ SKYRIAUS IR DENIO** liukų vėdinimui. Visi liukai, kuriuos būtina atidaryti, turį būti uždaromi, iškart jais pasinaudojus.

“LAISVO PAVIRŠIAUS” EFEKTAS

Jei laivas pasvyra su pilnais bakais, bakų turinys nejuda ir jų svorio centras nepakinta, taip nedarydamas jokios įtakos laivo stabilumui.

Dalinai pripildytame bake ar žuvies triume, rezervuaro turinys pasislinks laivo pasvirimo kryptimi.

ŠIS, TAIP VADINAMAS “LAISVO PAVIRŠIAUS”, EFEKTAS PADIDINA LAIVO APSIVERTIMO RIZIKĄ, NES SVORIO CENTRAS PASISLENKA Į ŠONĄ IR SUMAŽINA LAIVO STABILUMĄ. Norint šio efekto išvengti, stenkitės laikyti kuo mažiau nepilnų bakų ar rezervuarų.

Išsamesnės informacijos apie laivo stabilumą ieškokite laivo stabilumo knygoje arba patvirtintuose leidiniuose.

Paslydimai ir pargriuvimai

Paslydimai ir pargriuvimai yra labai dažnas reiškinys laivuose, o mes jų dažnai nepastebime bei tinkamai neįvertiname jų keliamo pavojaus mūsų saugumui ir sveikatai. Kiekvienas įgulos narys privalo saugoti save ir kitus. Jūsų pareiga - pranešti apie galimus pavojus, riziką ar vos neįvykusias nelaimes.

PREVENCIJA

- Palaikykite tvarką visose darbo vietose
- Jei ką nors išpylėte - išvalykite
- Praneškite apie visus galimus pavojus
- Palaikykite tvarką ant grindų
- Pavojingose vietose iškabinkite įspėjamuosius ženklus
- Priklausomai nuo užduoties pasirinkite tinkamą apšvietimą
- Pašalinkite visas galimas kliūtis nuo grindų

DAŽNOS PASLYDIMŲ IR PARGRIUVIMŲ PRIEŽASTYS

- INetinkamas apavas
- Skubėjimas
- Nelygus denis, grindys ar slenksčiai
- Judantis ar nusidėvėjęs grindų apdangalas
- Slidžios grindys
- Tepalų, taukų ar vandens balos bei išsipylę milteliai, granulės ar geliai.
- Blogas apšvietimas

Pirmoji pagalba

Pirmoji pagalba yra skubi laikina medicininė pagalba nukentėjusiam per nelaimę ar susirgusiam. Įgulos nariams patartina išklaudyti pirmosios pagalbos kursus, o visi žvejybiniai laivai privalo turėti tinkamus pirmosios medicininės pagalbos rinkinius.

NELAIMĖ JŪROJE

Esant reikalui, radijo pagalba, nedelsdami kvieskite pagalbą, naudodami Pan-Pan ar Mayday šaukinius.

TRANSMIT A "PAN PAN"

PRIEŠ IŠVYKDAMI Į JŪRĄ

Įsitinkinkite, kad bent vienas įgulos narys yra praėjęs tinkamus pirmosios medicininės pagalbos kursus.

PATIKRINKITE AR JŪSŲ PIRMOSIOS MEDICININĖS PAGALBOS RINKINYS YRA TINKAMAI SUPAKUOTAS IR LAIKOMAS SAUGIOJE, SAUSOJE VIETOJE.

Įsitinkinkite, kad jūsų laive yra tinkama radijo ryšio palaikymo įranga ir, kad jūsų įgulos nariai žino, kaip ja naudotis nelaimės atveju

NEREAGUOJANTI AUKA

KVĖPAVIMO TAKAI

Pažiūrėkite, ar kvėpavimo takai yra laisvi.

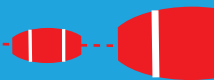
Galvą atloškite atgal, o smakrą palenkite žemyn.

Patikrinkite, ar burnoje nematyti daiktų, galinčių ją užkimšti. Jei yra – pašalinkite.

KVĖPAVIMAS

Stebėkite, ar kilnojasi krūtinė ir, ar girdėti kvėpavimas iš burnos.

KRAUJO APYTAKA

Jei nevyksta kraujo apytaka, jums teks atlikti širdies-plaučių atgaivinimą. Tai atliekama santykiu 30:2 (30 krūtinės paspaudimų - 2 įpūtimai į burną).

BURNA Į BURNĄ

Jei nukentėjusysis normaliai nekvėpuoja, geriausias būdas atgaivinti plaučius yra burna į burną.

DIDELIS KRAUJAVIMAS

- ▣ Kad išvengtumėte užkrėtimo, dėvėkite pirštines
- ▣ Tiesiogiai užspauskite žaizdą
- ▣ Pakelkite ir sutvirtinkite sužeistą dalį (nebent būtų įvykęs kaulų lūžis)
- ▣ Sutvarstykite ir stipriai sutvirtinkite žaizdą

LŪŽĘ KAULAI

- ▣ Jei įtariate kaulų lūžius, galūnę tvarsčiu pritvirtinkite prie kūno.

AKIŲ SUŽEIDIMAI

- ▣ Bet kokie akių sužeidimai gali būti rimti. Jei akyje kažkas yra – išplaukite švariu vandeniu ar steriliu skysčiu. Jei kažkas yra įsmigę į akį, nbandykite to ištraukti.

DEGUONIES TRŪKUMAS

Uždusimas dėl deguonies trūkumo dažniausiai yra sukeliamas:

- Nuskendimo
- Užspringimo
- Užsmaugimo
- Apsinuodijimo dujomis
- Skysčių kvėpavimo takuose
- Krūtinės sutraiškymo

GYDYMAS

Išlaisvinkite nukentėjusį nuo kliūčių, sukėlusių nelaimę.
Iškvieskite medicininę pagalbą ir atlikite širdies-plaučių masažą.

ĮRAŠAI

Patartina, naudoti įrašų knygą, kurioje būtų fiksuojami visi įvykę incidentai, įskaitant sužeidimus ar ligas.

Stenkitės užrašyti žemiau išvardintą informaciją:

- Įvykio laiką, datą ir vietą
- Nukentėjusiojo vardą, pavardę ir pareigas
- Sužeidimo/ligos apibūdinimą ir priemones, kurių buvo imtasi
- Aukos būseną iškart po pirmosios pagalbos suteikimo (pvz.: grįžo į darbą, buvo išsiųstas namo, išsiųstas į ligoninę)
- Žmogaus, kuris ėmėsi incidento likvidavimo, vardą, pavardę ir parašą.

ĮPRASTINIS PIRMOSIOS MEDICININĖS PAGALBOS RINKINĖLIS

Norėdami rasti išplėstinį medikamentų sąrašą, tinkantį jūsų kategorijos laivui, apsilankykite svetainėje: www.refope.org

Įgulai, kurią sudaro iki penkių žmonių, pirmosios medicininės pagalbos rinkinyje turėtų būti bent:

- 160 ml buteliukas antiseptinio tirpalo, skirto žaizdų valymui, arba 10 pakelių su priešuždegiminiais tamponais
- 1 pakelis su 10 vienkartiųjų tamponų (nebūtinas, jei yra antiseptinių tamponų)
- 1 vienkartinis, vandeniui nelaidus maišelis vėmalams
- 12 klijuojamų tvarsčių
- 2 2.5 cm x 4.5 m tvarsčiai (nereikalingi jei yra tvarsčių su raišteliais)
- 2 perlenkti, 100 cm trikampiai tvarsčiai ir 2 smeigtukai

- 2 sterilūs kompresai iš tvarščio, maždaug 7.5 cm x 12 cm
- 4 gabalėliai sterilaus tvarščio, 7.5 cm x 7.5 cm
- 1 chirurginės žnyplės
- 1 apsauginis tvarstis akiai
- 1 pirmosios medicininės pagalbos užrašų knygelė
- 1 pora 10 cm žirklių
- 1 ritinėlis chirurginės lipnios juostos, 1.2 cm x 4.6 m (nereikalingi jei yra tvarščių su raišteliais)
- 130 ml buteliukas priešuždegiminio losjono, ar pakelis su 10 antiuždegiminių tamponų
- 1 elastinis tvarstis, 7.5 cm x 5 m
- 1 kišeninė avarinė antklodė
- 1 buteliukas rankų ploviklio arba pakelis higieninių drėgnų servetėlių
- 1 įtvaras su paminkštiniu
- 110 cm x 10 cm tvarstis nuo nudegimo
- 1 tinkama pirmosios medicininės pagalbos suteikimo instrukcija

PAGALBOS IŠKVIETIMAS

JEI JUMS REIKALINGA MEDICININĖ PAGALBA, SUSISIEKITE SU ARTIMIAUSIA JŪRINE RADIOJOTIMI PER 16 KANALĄ (ULTRATRUMPŲJŲ BANGŲ DIAPAZONE) ARBA 2182 KANALU (VIDUTINIŲ BANGŲ DIAPAZONE).

Jei iškilis sunkumų, išsiųskite skubų pranešimą pasinaudodami Pan Pan šaukiniu:

Pasirinkite 16 (UTB) arba 2182(VB) kanalą

Nuspauskite transliavimo mygtuką ir lėtai bei aiškiai sakykite:

Pan Pan, Pan Pan, Pan Pan.

All Stations (liet. Visoms stotims) - pakartokite 3 kartus

This is ... (liet. Tai yra...) - 3 kartus pakartokite savo laivo pavadinimą

My position is... (liet. Mano padėtis yra...) - nurodykite savo buvimo vietos platumos ir ilgumos koordinates arba atstumą nuo žinomo objekto ir pelengą į jį.....Jei nežinote – nespėliokite.

I require (liet. Man reikia) - nupasakokite jums reikalingos pagalbos pobūdį, pvz. "I require medical assistance" (liet. Man reikia medicininės pagalbos)

Over - (angl. Baigiau) – tai reiškia, kad laukiate atsakymo

Dabar atleiskite transliavimo mygtuką ir laukite atsakymo.

Tolimesnių nurodymų klausykitės 16 (UTB) arba 3182 (VB) kanalu.

Jeigu niekas neatsako, pakartokite šaukinį.

Ryšys nelaimės atveju

MAYDAY PROCEDŪRA yra naudojama, kai laivui gresia neišvengiama žūtis.

PATIKRINKITE ar jūsų radijas įjungtas ir, ar įjungta siųstuvo didelės galios funkcija.

PASIRINKITE 16 KANALĄ ir lėtai bei aiškiai šnekėkite.

Savo siųstuve aktyvuokite **NELAIMĖS MYGTUKĄ** ("Distress Button").

THIS IS (liet. Tai yra...)
(3 kartus pakartokite savo laivo pavadinimą)

POSITION (liet. Padėtis yra...)
Platuma/Ilguma arba tikrasis pelengas ir atstumas nuo žinomo objekto.

I AM (liet. Aš...)
[vardinkite problemą (tokią, kaip skendimas, gaisras ar pan.)]

I REQUIRE IMMEDIATE ASSISTANCE
(liet. Man reikalinga skubi pagalba)

PAPILDOMA INFORMACIJA
Laive esančių žmonių skaičius, veiksmai, kurių buvo imtasi. Esamos įrangos sąrašas, tokios kaip EPIRB'as, SART'as, signalinės ugnys.

OVER (angl. Baigiau)
• Atleiskite transliavimo mygtuką ir laukite atsakymo
• Klausykitės 16 kanalo
• Jei niekas neatsiliepė, pakartokite šaukinį

Darbas rankomis ir Jūs

Prieš ką nors keldami, apmąstykite, ar to negalima atlikti mechaninių priemonių pagalba – kranu, gerve, konvejeriu ar kitomis priemonėmis. Jei, visgi, reikia kelti rankomis, vadovaukitės toliau pateiktomis instrukcijomis.

Ar jums reikalinga **PAGALBA** keliant krovinį?

PAŠALINKITE bet kokias kliūtis nuo kelio, kuriuo ketinate nešti krovinį.

**LAIKYKITE KOJAS
PLAIAI.**

**PIRMA PADĖKITE
KROVINĮ ANT ŽEMĖS,**
tada pareguliuokite jį padėti.

- Tvirtai laikykite krovinį
- Krovinį laikykite prie liemens
- Venkite pasisukimų ar pasilenkimų
- Galvą laikykite aukštai
- Kelius laikykite pečių plotyje ir vienoje linijoje
- Kai jau tvirtai laikote krovinį, žiūrėkite į priekį, o ne žemyn

Niekada nekelkite ir nedarykite nieko **DAUGIAU NEI LENGVAI
PAJĖGIATE!**

Variklių skyrius

Kiekviename žvejybiniame laive yra laibai ribota erdvė, todėl svarbu visur palaikyti tvarką, kad būtų saugu dirbti, lengva įeiti ir išeiti. Variklių skyriai būna valdomi žmonių (rankiniu būdu) arba automatiniai. Prieš įeinant į automatiškai valdomą variklių skyrių ir iškart iš jo išėjus, nedelsiant apie tai praneškite pamainos vyresniajam. Užtikrinkite, kad variklių skyrius ir jo įranga būtų tikrinami reguliariai.

PRIĖJIMAS PRIE VARIKLI SKYRIAUS

- Kopėčios/laipteliai turi būti geros būklės ir su turėklu.
- Visada leiskitės žemyn atbuli.
- Niekada kopėčių/laiptelių apačioje nelaikykite plastikinių kuro statinių ar šiukšlių, nes tai gali būti gaisro ar paslydimo priežastimi.
- Palaikykite tvarką praėjimo takuose
- Variklių skyriaus grindų plokštės ar grotos turi būti gerai pritvirtintos prie fluorų
- Turėklai ir rankenos turi būti gerai pritvirtinti ir įtaisyti tokiose vietose, kad apsaugotų nuo pavojingo kritimo ant besisukančių mašinų.

IŠĖJIMAI

- Būtina reguliariai tikrinti visus išėjimus, kad jie būtų laisvi ir lengvai praeinami.
- Liuku užraktai ir sąsagos turi būti patikrintos, kad lengvai atsirakintų.
- Įsitikinkite, kad niekas netrukdytų išėjimo liukui į denį atsidaryti.
- Kai laivas pasiruoš judėti, įsitikinkite, kad visos švartavimosi virvės būtų surinktos.

HIGIENA

- Dėvėkite tinkamas apsaugines priemones, skirtas ausims, akims, galvai, kojoms ir rankoms (privalomi įspėjamieji ženklai).
- Kad išvengtumėte dermatito, naudokite muilą rankoms ir apsauginį kremą.
- Jei pastebėjote tepalo ar kuro balas, nedelsdami išvalykite, kad išvengtumėte gaisro ir paslydimų.

- Visi palaidi daiktai turi būti sudėti į saugias vietas ir gerai pritvirtinti.
- Pritvirtinkite visas duris ir liukus, kad nesidarintų nuo bangavimo.
- Įspėjamuosius ženklus ir užrašus kabinkite gerai matomose vietose.

TRIUKŠMAS

- Mašinoms veikiant, dėvėkite apsaugines ausines, kad nepažeistumėte klausos.

SIGNALIZACIJA

- Žinokite, kokį pavojų variklių skyriuje reiškia skirtingi signalizacijos garsai.
- Reguliariai tikrinkite, ar veikia signalizacija.
- Užtikrinkite, kad signalizacija būtų girdima per mašinų užimą ir apsaugines ausines.

APŠVIETIMAS

- Užtikrinkite, kad visos darbo vietos, įskaitant ir praėjimus būtų tinkamai apšviestos. Mašinų vietas, kuriose vykdomas remontas ar patikrinimai taipogi turi būti gerai apšviestos.
- Reguliariai tikrinkite avarinį apšvietimą.

ERDVĖ GALVAI

- Ant žemai palubėje einančių vamzdžių turi būti įspėjamieji ženklai.
- Norint išvengti galvos ir kaklo traumų, tokiose vietose reikia vaikščioti atsargiai.
- Vamzdžiai ir aštrūs kampai turi būti apmušti minkšta medžiaga, kad išvengti sužeidimų.

JUDANČIOS MAŠINOS IR KARŠTI PAVIRŠIAI

- Siekiant išvengti neatsargaus kontakto, judančios ar besisukančios mašinos turi turėti apsaugas.
- Jei darbas baigtas, mašinas uždenkite apsauginiais skydais ir uždengtas laikykite iki pat įjungimo.
- Karšti paviršiai turi būti uždengti arba pažymėti.
- Nepamirškite, kad mašinos gali būti įjungtos nuotoliniu būdu arba automatiškai.

ELEKTROS ĮRANGA

- Prieš pradėdami dirbti su elektrine įranga, patikrinkite ar ji gerai izoliuota, pakeiskite saugiklius, uždarykite korpusą ir uždėkite įspėjamuosius ženklus.
- Akumulatoriai turi būti patalpinti specialiose dėžėse su į lauka išvesta ventilacija.
- Akumuliatorių patikrinimui naudokite 24 V lempas.

VARIKLIŲ SKYRIAUS PAVOJAI

Užliejimas

- Reguliariai tikrinkite triumo vandens lygio signalizaciją.
- Reguliariai tikrinkite vamzdžių būklę ir, ar užsukti vandens kranai.
- Reguliariai tikrinkite triumo pompos vamzdžius ir sklendes. Kai nenaudojate, laikykite jas uždarytas.
- Įsitinkinkite, kad jūros vandens paėmimo į triumą sklendė būtų uždaryta.
- Pasitreniuokite, kaip elgtis užliejimo atveju.

GAISRAS

- Pasitreniuokite avarines procedūras gaisro atveju.
- Jei yra įtaisyta vietinė gesinimo sistema, žinokite, kaip jina veikia.

AUŠINIMO SKYSČIO NUOTĖKIS

- Mokėkite sustabdyti aušinimo skysčio nuotėkį.
- Aušinimo skysčio garai gali uždusinti.

Kambuzas

Kambuzas traleryje yra dažna žmonių susirinkimo vieta, kurioje nuolat vyksta darbas ir yra padidinta gaisro, nudegimų, nusiplikymo, paslydimo ar apsinuodijimo maistu grėsmė.

PREVENCIJA

- Virimas ant dujinės viryklės: ypatingai atsargiai reikia dirbti su virykle, kurioje naudojama atvira ugnis.
- Niekada nedžiovinkite drabužių virš viryklės.
- Nepalikite viryklės be priežiūros.
- Niekada nelaikykite dujų balionų kambuze. Jie turi būti laikomi gerai vėdinamoje patalpoje arba denyje ir, kai yra nenaudojami, turi būti užsukti. Gamtinės dujos yra sunkesnės už orą, todėl susirinks kambuzo apačioje ar apatiniuose deniuose.

- Aplink virykles padarykite apsaugines tvoreles ir bortelius, kad indai neslydinėtų.
- Žinokite, kur yra priešgaisrinė antklodė ir, prireikus, mokėkite ja pasinaudoti. Taip pat žinokite, kur yra gesintuvas.
- Kambuze negali būti vandeninių gesintuvų.
- Niekada nenaudokite laive gruzdintuvės.
- Niekada nepilkite vandens ant karštų taukų, nes vanduo virsdamas garais ištaško taukus ir gali nudeginti.
- Kambuze naudokite neslystančius ir neslidžius kilimėlius.
- Elektrinė įranga turi būti techniškai tvarkinga, o gedimai turi būti nedelsiant pašalinami.
- Dirbdami su orkaite ar karštomis keptuvėmis naudokite apsaugines pirštines.
- Konservuotus produktus atidarykite tik su tam specialiai skirtu įrankiu.

PEILIAI

- Visus peilius, kirvius ir pjūklus laikykite švarius ir aštrius.
- Patikrinkite ar jų rankenos tvirtai priveržtos, ar nėra taukuotos.
- Laikykite specialiame stove, atskiroje spintelėje.
- Niekada nepalikite jų ant suolų ar kriauklėje, kur, jų nepastebėjus, galima įsipjauti.

HIGIENA

- Prieš gamindami maistą, visada nusiplaukite ankas.
- Pagamintas maistas turi būti laikomas šaldytuve.
- Ypatingai švaru ir tvarkinga turi būti tam, kad neatsirastų gyvūnų (žiurkių, pelių) ir vabzdžių (musių, tarakonų), galinčių sugadinti ir užkrėsti maistą ir taip sukelti pavojų įgulai. Visas kambuzo atliekas pašalinkite uoste.
- Šaldytuvuose turi būti įrengtos durų rankenos ir vidinė signalizacija. Ten einantys žmonės privalo būti susipažinę su vieta ir turi sugebėti tamsoje surasti išėjimą ar signalizaciją.

Alkoholis, vaistai, narkotikai ir išsekimas

Alkoholio, vaistų ir narkotikų vartojimas laive gali sukelti rimtas problemas. Į laivą įsinešti nelegalių narkotikų yra draudžiama, o jų laikymas ar vartojimas negali būti toleruojamas ar leidžiamas. Jei laive alkoholio vartojimas yra nedraudžiamas, nustatykite griežtą tvarką, reglamentuojančią jo vartojimą ir turėjimą.

ALKOHOLIO IR NARKOTIKŲ VARTOJIMAS DARO ĮTAKĄ

- Sugebėjimui priimti tinkamą sprendimą
- Koordinacijai
- Variklių valdymui ir įvykių vertinimui
- Susikaupimui ir budrumui

ALKOHOLIO, VAISTŲ IR NARKOTIKŲ KONTROLĖ

- Nesineškite nelegalių narkotikų į laivą
- Nevartokite laive narkotikų.
- Jei alkoholio vartojimas nedraudžiamas, negerkite per daug arba prieš darbą.
- Jei jums nepraėjęs alkoholio ar narkotikų poveikis, nedirbkite su mašinomis ir neikite į pamainą.

IŠSEKIMAS

- Išsekimas yra didelis fizinis ar protinis nuovargis, kuris trukdo tinkamai ir saugiai atlikti darbą ir kelia pavojų jūsų ir jūsų įgulos gyvybei.

NUOVARGIO PREVENCIJA

- Užtikrinkite, kad visi įgulos nariai periodiškai tinkamai ilsėtųsi.
- Užtikrinkite, kad naktinė pamaina turėtų užsiėmimų, kurie neleistų jiems prarasti budrumo.
- Įdiekite pamainos budrumo tikrinimo signalizaciją, jei reikalinga.

Dangerous Chemicals

**ATIDŽIAI PERSKAITYKITE ĮSPĖJAMUOSIUS ŽENKLUS!
VARDAN SAVO SAUGUMO IR SVEIKATOS, PERSKAITYKITE
INFORMACINIUS LAPELIUS.**

Įvairūs chemikalai yra naudojami tokiose kasdieninėse priemonėse, kaip kuras, tepalai, dezinfekcinės priemonės, balikliai ir valikliai. Jie yra vartojami buityje kasdien, tačiau gali būti pavojingi.

Jei juos naudosite netinkamai, galite:

- Sukelti gaisrą
- Nusidieginti
- Sugadinti sveikatą
- Užteršti aplinką

ĮSPĖJIMAI APIE PAVOJŲ

 E - Explosive	 O - Oxidising	 F+ - Extremely Flammable	 F - Highly Flammable	 T+ - Very Toxic
 T - Toxic	 Xi - Harmful	 C - Corrosive	 Xi - Irritant	 Dangerous for the Environment

Norėdami gauti išsamesnės informacijos apie tam tikrus chemikalus, susisiekite su tiekėju ir paprašykite informacinio saugos lapelio. Informaciniuose saugos lapeliuose pateikiama detalesnė informaciją apie chemikalą ir jo panaudojimą, laikymą, gaisro pavojų, pirmąją medicininę pagalbą, asmenines saugos priemones, utilizavimą ir kt.

DĖMESIO! SAUGIAI UTILIZUOKITE TUŠČIAS CHEMIKALŲ TALPAS.

Ženkilai ir signalai skirti saugumui

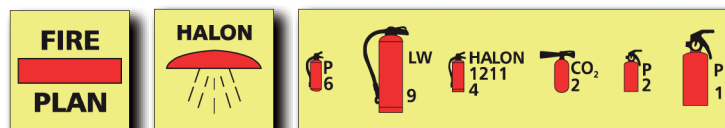
Saugumui skirti ženklai laive yra naudojami tam, kad padėtų jums priimti tinkamus sprendimus ir informuotų jus apie gresiančius pavojus. Ženklų ir signalų tikslas - atkreipti dėmesį į gresiančius pavojus, jų nepašalinant.

ŽENKLAI YRA SKIRSTOMI Į GRUPES:

ŽENKLAS	GRUPĖ	NAUDOJIMO PAVYZDYS
	Draudžiantieji ženklai	Stop ženklai Draudimo ženklai (pašalinams įeiti draudžiama) Prietaisai skirti avariniam išjungimui
	Įspėjantieji ženklai	Įspėjimas apie gresiantį pavojų (karštas paviršius, gaisras, sprogdimas, elektra, cheminis pavojus ir pan.) Įspėjimas apie laiptus/slenkstį, pavojingus praėjimus, kliūtis
	Privalomieji ženklai	Priminimas apie pareigą dėvėti apsaugas, tokias kaip ausinės, šalmai
	Avariniai ženklai	Avarinių kelių ir išėjimų pažymėjimas Susirinkimo vietų, saugos dušų, pirmosios medicininės pagalbos stotelių ir gelbėjimo vietų pažymėjimai
	Priešgaisrinės įrangos ženklai	Priešgaisrinių priemonių laikymo vietų žymėjimui

Dingus elektrai, avariniai išėjimo takai, pažymėti švytinčiais ženklais, padės jums orientuotis nelaimės atveju.

PASIDOMĖKITE, KAIP ATRODO LAIVE NAUDOJAMI AVARINIŲ IŠĖJIMŲ, GAISRO IR SAUGUMO SĄLYGAS NUSAKANTYS ŽENKLAI.

ŽINOKITE VISUS ŽENKLUS SAVO LAIVE!

Ženkilai ir signalai skirti saugumui

NURODANTIEJI ŽENKLAI

Dėmesio! Prieš naudodamiesi denio kranais ar besisukančiomis mašinomis, įsitinkinkite, kad gerai suprantate nurodančiųjų ženklų prasmę.

SIGNALAI DĖMESIO ATKREIPIMUI

LIFE SAVING SIGNALS

To be used by Ships, Aircraft or Persons in Distress, when communicating with life-saving stations, maritime rescue units and aircraft engaged in search and rescue operations.

Search and Rescue Unit Replies

You have been seen, assistance will be given as soon as possible.

Orange smoke flare. OR Three white star signals or three light and sound rockets fired at approximately 1 minute intervals.

Shore to Ship Signals

Safe to land here.

Vertical waving of both arms, white flag, light or flare. OR Morse code signal by light or sound.

Landing here is dangerous. Additional signals mean safer landing in direction indicated.

Horizontal waving of white flag, light or flare. Putting one flag, light or flare on ground and moving off with a second indicates direction of safer landing. OR Morse code signals by light or sound.

S: → Morse code signals by light or sound. Land to the right of your current heading.
L: ← Morse code signals by light or sound. Land to the left of your current heading.

Surface to Air Signals

Message	ICAO/IMO Visual Signals
Require assistance	V
Require medical assistance	X
No or negative	N
Yes or affirmative	Y
Proceeding in this direction	↑

Note: Use International Code of Signal by means of light or flag or by lighting out the symbol on the deck or ground with lantern which have a light directed to the background.

Air to Surface Replies

Message Understood.

Drop a message. OR Rocking wings. OR Flashing landing or navigation lights on and off twice. OR Morse code signal by light.

Message Not Understood – Repeat.

Straight and level flight. OR Circling. OR Morse code signal by light.

Air to Surface Direction Signals

Sequence of 3 manoeuvres meaning proceed to this direction.

- Circle vessel at least once. **Your assistance is no longer required.**
- Cross low, ahead a vessel rocking wings. **Cross low, astern of vessel rocking wings.**
- Overfly vessel and head in required direction. **Note: As a non preferred alternative to rocking wings, varying engine tone or volume may be used.**

Surface to Air Replies

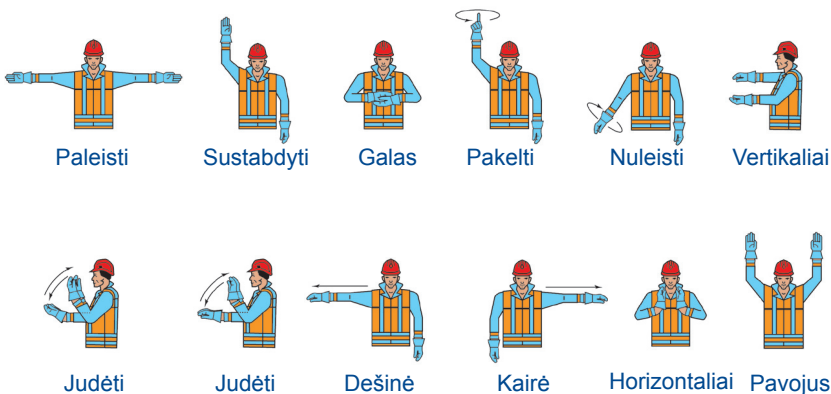
Message Understood – I will comply.

Change course to required direction. OR Morse code signal by light. OR Code & answering pendant "Close Up".

I am unable to comply.

Note: Use the signal most appropriate to prevailing conditions. OR Morse code signal by light. OR International flag "N".

GERVIŲ IR KRANŲ VEIKSMŲ NURODYMUI

Rizikos įvertinimas

Laivų savininkai ir darbuotojai privalo įvertinti riziką savo sveikatai ir imtis atitinkamų veiksmų, kad pagerintų darbuotojų saugumą atlikdami, taip vadinamą, išankstinį rizikos įvertinimą. Šį procesą galima padalinti į keletą etapų. Pirminė išankstinio rizikos įvertinimo paskirtis yra padėti jums patiems, kaip savininkui/nuomininkui, įvertinti vietas ir veiklas, kurios kelia pavojų kitų sveikatai. Tai padės jums numatyti reikiamus patobulinimus ar saugumo priemones, kurių reikia imtis. Išankstinis rizikos įvertinimas nėra žaidimas, tai jūsų asmeninio saugumo patikrinimas.

TAI NĖRA JŪSŲ LAIVO SAUGUMO TESTA

TERMINŲ REIKŠMĖ

Pavojus	Bet kas, kas kelia pavojų.
Rizika	Galimybė patekti į pavojų.
Nelaimė	Nenumatytas atvejis, kuris gali baigtis žala žmonėms, įrangai, turtui arba turto netekimas.

5 BŪTINI IŠANKSTINIO RIZIKOS ĮVERTINIMO ŽINGSNIAI

1 žingsnis: apžiūrėkite laivą, kad įvertintumėte kylančius pavojus

- Apeikite laivą ir sudarykite galimų pavojų sąrašą
- Tai atlikite kartu su įgula

2 žingsnis: Nuspręskite, kas ir kaip gali susižeisti

- Įvertinkite savo įgulos technikus, denio darbininkus, jaunos ir nepatyrusius bei dirbančius po vieną darbininkus.

3 žingsnis: Įvertinkite riziką ir patikrinkite, ar esančios saugos priemonės yra pakankamos, ar jų nereikia papildyti, pasitarkite su įgula ir nuspręskite, ar esamos priemonės:

- Atitinka įstatymais numatytus reikalavimus
- Atitinka visuotinai pripažintus standartus
- Tinka jūrinei praktikai
- Ar kiek įmanoma labiau sumažina pavojų grėsmę

4 žingsnis: Užrašykite savo pastabas

- Rizikos įvertinimas turi būti pateiktas raštu ir
- Išplatintas tarp visų įgulos narių.

5 žingsnis: Peržiūrėkite savo įvertinimą ir, jei reikia, pataisykite.

- Peržiūrėkite bent kartą per metus ar esant pakeitimui
- Procedūrų eigoje, įrangoje ar veikloje.

Kiekvienam pavojui riziką įvertinkite atskirai, pradėdami nuo pirmojo žingsnio

NERAŠYKITE ĮVERTINIMO LABAI SUDĖTINGAI!!!

RIZIKOS ĮVERTINIMAS YRA EUROPOS SĄJUNGOS NUMATYTA PAREIGA, PRIVALOMA VISOSE DARBOVIETĖSE, ĮSKAITANT IR ŽVEJYBĄ. RIZIKOS VEIKSNIŲ ĮVERTINIMAS TURI BŪTI PATEIKTAS RAŠTU, YRA DAUGYBĖ PATEIKIMO FORMŲ.

Rizikos veiksnių įvertinimas turėtų jums padėti sukurti saugią darbo sistemą ir įvertinti mokymų bei asmeninių saugos priemonių reikalingumą.

VARDAS, PAVARDĖ, KITI ĮRAŠAI	RIZIKOS VEIKSNIŲ ĮVERTINIMAS	RIZIKOS VEIKSNIŲ ĮVERTINIMO PATIKRA
Vardas, Pavardė	Atliko	Data
Registracijos Nr.	Data	
Ilgis (Optimalus ilgis)	Parašas	

1 ŽINGSNIS	2 ŽINGSNIS	3 ŽINGSNIS
Galimus pavojus surašykite čia	Žmonių, kuriems gresia pavojai, sąrašas	Surašykite esamas saugos priemones. Nurodykite trūkstamas priemones ir veiksmus, kurių reikia imtis.
Pavyzdys: Žmogaus iškritimas už borto	Igulos nariai	<ol style="list-style-type: none"> 1 Dirbdami denyje, laikykitės saugos taisyklių. 2 Dirbdami denyje, dėvėkite gelbėjimo liemenes (automatiškai prisipučiančias). 3 Nepersisverkite, dirbdami prie turėklų. 4 Prieš persisverdami per bortą, prisisekite saugos diržu. 5 Dirbdami aukštai, dėvėkite saugos diržą.

PAPILDOMOS INFORMACIJOS SAVO KALBA IEŠKOKITE NURODYTOJE INTERNETINĖJE SVETAINĖJE

-
“ES rizikos veiksnių įvertinimo pagrindai” ir ES duomenų lentelę nr. 38 apie žvejybą:
 Europos sveikatos ir darbo saugos agentūra
<http://osha.europa.eu>

Nelaimių protokolas

Visos avarijos ir sužeidimai turi būti fiksuojami laivo žurnale arba specialioje avarijų knygoje. Avarijos turi būti užfiksuojamos iškart po įvykio ir protokole turi būti pateikiama reikiama informacija (žiūrėti sąrašą žemiau). Pranešimai į reikiamą instituciją ar ministeriją, kurioje laivas yra registruotas, turi būti išsiunčiami kaip įmanoma greičiau, naudojantis greičiausiomis ryšio priemonėmis, tokiomis, kaip telefonas, faksas ar elektroninis paštas.

FIKSUOTI IR PRANEŠTI APIE AVARIJĄ YRA LAIVO KAPITONO PAREIGA

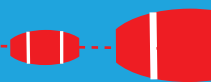
AVARIJOS IR INCIDENTAI, APIE KURIUOS TURI BŪTI PRANEŠTA:

- Mirtis ar liga
- Didesnė nelaimė darbe
- Vos neįvykusi nelaimė
- Laivo sugedimas
- Laivo sudužimas
- Užplaukimas ant seklos
- Gaisrė

INFORMACIJA, KURI PRIVALO BŪTI PROTOKOLE

Pirminiame nelaimės protokole/pranešime turėtų būti kiek įmanoma daugiau žemiau išvardinto pobūdžio informacijos:

- Laivo ir tarptautinės jūrinės organizacijos pavadinimas, oficialus ar žvejybinio laivo numeris
- Laivo savininko(-ų) vardas(-ai), pavardė(-ės) ir adresas(-ai)
- Savininko, kapitono ar atsakingo asmens vardas ir pavardė
- Nelaimės laikas ir data
- Iš kur ir į kur plaukiate
- Nelaimės vietos plotuma ir ilguma arba geografinė pozicija
- Jei nelaimė įvyko laive, paminėkite konkrečią laivo vietą
Oro sąlygos
- Jei yra kitas laivas, susijęs su nelaimė, jo pavadinimas ir registracijos uostas
- Žuvusių ar sužeistų žmonių skaičius, jų vardai, pavardės, adresai ir lytis
- Trumpas nelaimės aprašymas, įskaitant įvykių lėmusių nelaimę seką
- Žalos mastas ir duomenys apie tai, ar nelaimė sukėlė taršą ar pavojų navigacijai.

DAŽNIAUSI DIDELI SUŽEIDIMAI DARBE BŪNA TOKIO POBŪDŽIO:

- Lūžiai
- Galūnės, ar galūnės dalies netektis
- Peties, klubo, kelios ar nugaros išnirimas, dislokacija
- Regos praradimas (laikinas ar ilgalaikis)
- Akies sužeidimas
- Kiti sužalojimai:
  - lemiantys hipotermiją ar sąmonės netekimą,
  - reikalaujantys atgaivinimo,
  - reikalaujantys gabenimo į ligoninę ar gydymo įstaigą, jei tai užtrunka ilgiau nei parą,
  - įvykiai jūroje, reikalaujantys ilgiau nei parą trunkančio gulėjimo lovoje.

“Sunkūs sužalojimai darbo vietoje” taikomi apibūdinti žmogui žvejybiniame laive atsitikusį sužalojimą, kurio pasekmės yra:

- ilgiau nei 3 dienas trunkantis neįgalumas, neįskaitant nelaimės dienos, arba,
- jei pats nukentėjęsysis prašosi nugabenas į krantą.

Naudingos nuorodos

EUROPOS INSTITUCIJOS IR ORGANIZACIJOS

- Europos Sąjunga
<http://europa.eu>
- EUR-LEX (Europos įstatymai)
<http://eur-lex.europa.eu>
- Europos sveikatos ir darbo saugos agentūra
<http://osha.europa.eu>
- REFOPE (Europos profesionalaus mokymo ir įdarbinimo jūrinės žvejybos sektoriuje tinklas)
www.refope.org
- Europêche (Valstybinių žvejybinių įmonių Europos Sąjungoje asociacija)
www.europeche.org
- Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacija (COGECA)
www.copa-cogeca.be
- Europos transporto darbuotojų federacija (ETF)
www.etf-europe.org

TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS

- Tarptautinė darbo organizacija (ILO)
www.ilo.org
- Pasaulio sveikatos organizacija (WHO)
www.who.int
- Tarptautinė jūrinė organizacija (IMO)
www.imo.org
- Jungtinių tautų maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO)
www.fao.org

Šią knygą nemokamai galima atsisiųsti
keliomis kalbomis iš žemiau išvardintų
internetinių svetainių:

<http://www.europeche.org>

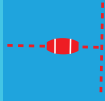
<http://www.etf-europe.org>

<http://www.refope.org>

**Maloniai prašome siųsti mums savo
pastabas. Taip padėsite pagerinti
būsimus šios knygos leidimus:
europeche@europeche.org**

Tikimės, kad jums ši knyga bus
naudinga ir informatyvi.
Francisca Martinez Toledo
Projektų vadovė
Europêch

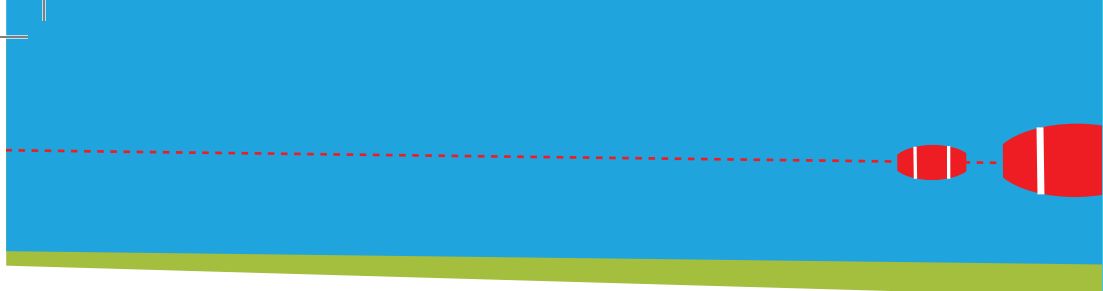

Užrašai

Handwriting practice area consisting of multiple horizontal dotted lines for text entry.

A series of horizontal dotted lines for handwriting practice, spanning the width of the page.

EUROPOS SAJUNGOS KNYGA APIE

Nelaimių jūroje prevencija ir žvejų sauga

Berechja

Norėtume padėkoti visiems ekspertams, kurie padėjo parašyti šią knygą. Ypač esame dėkingi Airių jūros žvejų tarybai (BIM)

www.bim.ie

Maketas
www.xlsgraphic.com

Ilustravo
Véronique Hariga
www.hariga.be

